

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV
verschijnt niet in juli en augustus
V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 4, april 2023

■ Economie

Artificiële intelligentie (AI) en algoritmen: welke impact op de arbeidswereld vandaag en morgen?

De digitale kloof overbruggen voor alle consumenten

■ Ondernemingen

De kwaliteit van werk en werkgelegenheid in België in de context van de COVID-crisis

Een veiligheidsopleiding op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen (TMB) wordt verplicht

■ Sociaal beleid

Inschakelingsuitkeringen: de bijzondere situatie van de sociaal begunstigde is niet relevant

■ Sociale ombuds

ABVV-studienamiddag op 31 mei 2023

■ Echo regio Brussel

Hervorming van de alternerende opleiding van de middenstand

■ Echo regio Vlaanderen

Hoe private ontwikkelaars de sociale huisvesting overnemen

■ Echo regio Wallonië

Waalse herstelplan: de sociale, economische en milieukwesties op elkaar afstemmen

■ Europa & Internationale relaties

3de statutair congres van SNIME

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:
echo@abvv.be

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

Loonstop dreigt alternatieve verloning nog te versterken

De alternatieve verloning zit in de lift. Daar zitten risico's aan vast.

De afgelopen jaren zien we een toename van alternatieve verloning, zoals maaltijdcheques, ecocheques, aandelenopties, salariswagens, collectieve bonussen (cao 90), ... Voordelen die niet als gewoon loon worden beschouwd, want vrijgesteld van normale sociale bijdragen en bedrijfsvoorheffing. Op aandringen van het ABVV maakt de RSZ geregeld een inventaris op van het gebruik van die verloningsvormen en de impact op de inkomsten voor onze sociale zekerheid (SZ). De laatste foto (opgenomen in onze sociaal- economische barometer) geeft de situatie weer in 2021. Daaruit leren we dat deze verloning goed is voor meer dan 7 miljard euro (wat neerkomt op een kleine 4% van de totale loonmassa in de privésector) en zorgt voor een verlies aan inkomsten voor de SZ van ruim 2 miljard. Een put die op het einde van de rit gelukkig wordt dichtgereden via de evenwichtsdotatie, maar daarmee wordt het structurele tekort aan de bron alleen maar groter, wat de SZ kwetsbaar maakt voor liberale aanvallen.

Dat wijst meteen op het grote gevaar van deze trend: de financiering van onze SZ nog meer onder druk zetten. Even belangrijk zijn de directe gevolgen voor de werknemers, want deze loonvormen openen geen rechten op sociale bescherming. Voordelen waarop niet volledig wordt bijgedragen telt niet mee voor de berekening van ziekte- uitkeringen, werkloosheidsuitkeringen of het pensioen. Werknemers hebben vaak de indruk dat ze beter af zijn met netto- voordelen, maar realiseren zich niet altijd wat de gevolgen zijn voor hun indirect loon. De werkgevers zien dit als een handig middel om meer te kunnen doen met dezelfde loonsom. Zo dringen ze aan op een soepel gebruik van het toekennen van collectieve bonussen (cao 90). Bijkomend is het risico dat bestaand loon wordt omgezet in dergelijke netto- voordelen in het kader van zogenaamde cafetariaplannen, bijvoorbeeld van een dertiende maand in alternatieve loonvormen.

De loonmatiging door de wet van '96 - vandaag zelfs een loonstop (0%- onderhandelingsmarge)- werkt dit uiteraard in de hand. Meer zelfs, de regering voegt er nieuwe vormen van alternatieve verloning aan toe als doekje voor het bloeden. Gisteren de coronapremie, vandaag de koopkrachtpremie. Ook die laatste premie van maximaal (!) 750 euro, eenmalig toe te kennen in 2023 mits cao, is niet volledig onderworpen aan SZ- bijdragen. Er is alleen een verlaagde werkgeversbijdrage van 16,5 % voorzien. De premie heeft dan ook geen impact op je sociale rechten.

Op ons laatste congres hebben we een duidelijk standpunt ingenomen: er moet in elk geval een moratorium komen op nieuwe vormen van alternatieve verloning. Elke vorm van alternatieve verloning moet door de werkgever voortaan duidelijk opgenomen worden in de loonaangifte (dmfa), zodat een opvolging makkelijker en sneller kan. Bepaalde vormen moeten we ook in vraag durven stellen, zoals de aandelenopties of de warrants die op zich al goed zijn voor een half miljard minder inkomsten voor de SZ. De omzetting van gewoon loon naar netto- voordelen moet aan banden worden gelegd (dit is al het geval voor maaltijdcheques, bijv.) En bovenal moet er een eind komen aan de huidige wet van '96 want die ligt mee aan de basis van een rem op brutolonen.

Lunchdebatten ter voorbereiding van een colloquium

In het kader van de voorbereiding van een memorandum voor de verkiezingen van 2024 organiseert het Tax Justice Network - waarvan het ABVV lid is - een reeks lunchdebatten over fiscaliteit (zie info hierna; vooraf inschrijven is aangeraden).

Dinsdag 25 april te Brussel (FR)

Le retour en grâce de l'impôt sur la fortune: Les riches ont-ils le droit de payer des impôts?

<https://www.cncd.be/Le-retour-en-grace-de-l-impot-sur>

Donderdag 11 mei te Brussel (FR)

Le passage nécessaire de l'opacité à la transparence en matière fiscale, financière et comptable

<https://www.cncd.be/Le-passage-necessaire-de-l-opacite>

Dinsdag 23 mei te Charleroi (FR)

Taxer les transactions financières: Une ardente obligation jusqu'à présent ignorée ou dévoyée

<https://www.cncd.be/Taxer-les-transactions-financieres-2632>

Deze lunchdebatten zijn een voorbereiding op het colloquium van 16 juni 2023 met als thema 'Geen klimaat- noch sociale rechtvaardigheid zonder fiscale rechtvaardigheid'.

Plaats : Maison des Associations Internationales (Washingtonstraat 40, 1050 Brussel).

Deze conferentie wil voorstellen uitwerken om de multidimensionale crisis die we doormaken en die gekenmerkt wordt door een toename van armoede en extreme armoede, aan te pakken. De ongelijkheid, ook tussen mannen en vrouwen, blijft toenemen. Thierry Bodson zal op deze conferentie het woord nemen.

ECONOMIE

Artificiële intelligentie (AI) en algoritmen: welke impact op de arbeidswereld vandaag en morgen?

Op zich is de digitale transformatie van de arbeidsmarkt niet nieuw. De arbeidsmarkt heeft verschillende veranderingen ondergaan, van de industriële revolutie tot, enkele decennia geleden, de komst van computers, IT, databanken, enzovoort.

Wat wel nieuw is, is dat steeds meer bedrijven - hoewel niet duidelijk is hoeveel - kunstmatige intelligentie en algoritmen inzetten op het werk. Of, beter gezegd: bij het beheren van hun werknemers. Dit gaat van aanwerving (CV-analyse, analyse van non-verbale uitdrukkingen tijdens sollicitatiegesprekken, enz.), tot beheer en controle van werknemers, tot zelfs robots die samenwerken met mensen (de cobots).

Voor de vakbond roepen al deze nieuwe realiteiten nieuwe vragen op, zoals :

Hoe zal de vakbond controle uitoefenen op AI en algoritmen?

Wie is uiteindelijk verantwoordelijk voor AI (algoritmen, ontwerpers, degenen die ze op de markt brengen, ...)?

- Hoe kan menselijk toezicht op algoritmen gewaarborgd worden ?
- Hoe kunnen werknemers uitgerust worden om die te decoderen?
- Wat zijn de positieve en negatieve gevolgen van AI voor de arbeidsomstandigheden in verschillende sectoren, voor het welzijn, de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de werknemers, enzovoort.
- Biedt de huidige wetgeving de werknemers voldoende transparantie over deze materie (gegevensverzameling, digitaal toezicht, ...)?
- Hoe verhouden deze kwesties zich tot de GDPR (Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG)?

De studiedienst van het ABVV zal zich de komende maanden over deze problematiek buigen om de syndicale uitdagingen te belichten en mogelijke (pistes voor) oplossingen aan te reiken.

giuseppina.desimone@abvv.be

De digitale kloof overbruggen voor alle consumenten

De opname van alle burgers als 'consumenten' is de laatste jaren ondermijnd door het exponentieel gebruik van digitale technologieën. Omwille van deze buitensporige digitalisering hebben consumentenorganisaties - en het ABVV wordt als zodanig erkend - zich afgevraagd wat de gevolgen van deze trend zijn voor de rechten van de burgers, om de toegang tot essentiële diensten voor de bevolking te waarborgen.

In dit verband heeft AB-REOC (1) een zeer interessante en leerzame studie uitgevoerd (2) waaruit blijkt dat er op zeer belangrijke maatschappelijke gebieden (energie, de financiële sector, gezondheid, mobiliteit of de relaties van de burgers met de overheid) belangrijke breuken bestaan. Deze digitale breuklijnen gaan vaak samen met breuklijnen die verband houden met de verschillende consumentenprofielen. Bijgevolg wordt de digitalisering door de kansarme burgers gezien als een manier om de verantwoordelijkheid naar de burger over te hevelen. De studie belicht ook op zeer concrete wijze de verschillende belemmeringen voor digitale inclusie.

Enkele aanbevelingen

De studie wijst niet alleen op de noodzaak om dit soort analyses voortdurend uit te voeren, maar bevat ook een reeks aanbevelingen om de digitale kloof aan te pakken:

- erkenning van internettoegang als basisbehoefte, van IT-materiaal als onmisbare en niet voor beslag vatbare goederen;
- sociale tarief voor telecommunicatie ;
- initiatieven op het terrein ruim ondersteunen, waarbij de belanghebbenden betrokken worden;
- aan iedereen hulp en ondersteuning waarborgen ;
- de opdracht van de "openbare computer-ruimtes" (of OCR's) uitbreiden.

Ten slotte moet de omzetting van de 'toegankelijkheidsrichtlijn' ambitieus zijn, door het opnemen van alternatieve communicatie: gemakkelijk te lezen en te begrijpen taal.

christophe.quintard@abvv.be

(1) AB-REOC is een vereniging zonder winstoogmerk die een platform biedt voor verschillende consumentenorganisaties

(2) <https://economie.fgov.be/fr/publications/reudre-la-fracture-numerique>

■ ONDERNEMINGEN

De kwaliteit van werk en werkgelegenheid in België in de context van de COVID-crisis

Op 4 april organiseerde de FOD Werkgelegenheid een conferentie waarop een gedetailleerde analyse voorgesteld werd van de gegevens die - voor België voor het jaar 2021 - verzameld werden op basis van de European Working Conditions Survey (EWCS). Dit onderzoek werd uitgevoerd door de KUL, de ULiège, de ULB en de VUB.

4.233 personen beantwoordden de vragenlijst die betrekking had op vele aspecten m.b.t. de arbeidsomstandigheden, werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen. De resultaten tonen de evolutie aan van de blootstelling aan risico's en de mogelijke impact voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de werknemers. Vergelijkingen tussen groepen (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, beroep, sector enz.) laten sterke verschillen zien.

De resultaten zijn zeer gemengd. Zo is er tussen 2015 en 2021 een toename van de blootstelling aan fysieke en psychosociale risico's (pesten, geweld en intimidatie). Carrière mogelijkheden en steun van collega's laten daarentegen betere resultaten zien.

De onderzoekers deelden het werk in 4 categorieën in: kwalitatief goed, evenwichtig, weinig autonoom en kwalitatief slecht werk. Zij merken op dat de impact op de gezondheid niet noodzakelijkerwijs groter is in de groep werknemers die tot de categorie met de laagste kwaliteit van het werk behoren (hoge risico's, meer deeltijdwerk, weinig steun van collega's).

Het volledige verslag en een samenvatting zijn beschikbaar op de site van de FOD Werkgelegenheid.

Alle gegevens zullen gebruikt worden in het kader van het dataminingproject en kunnen vergeleken worden met andere officiële databanken. Het is de bedoeling informatie te verstrekken om de bewustwording te vergroten, preventie te organiseren, beleid inzake welzijn op het werk te bevorderen en uit te voeren, en ook de politieke beslissingen te sturen.

caroline.verdoot@abvv.be

Een veiligheidsopleiding op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen (TMB) wordt verplicht

Het koninklijk besluit van 7 april 2023 tot vaststelling van een basisveiligheidsopleiding met betrekking tot tijdelijke of mobiele bouwplaatsen en tot verbetering van de communicatie op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen werd op 14 april 2023 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Het KB bevat twee groepen van essentiële wijzigingen. De eerste betreft een verplichte basisveiligheidsopleiding en de tweede slaat op de problemen met communicatie op bouwerven waarop veel anderstalige werknemers aanwezig zijn.

Om op een TMB werkzaamheden te kunnen uitvoeren is elke aannemer er voortaan toe gehouden aan zijn werknemers een basisveiligheidsopleiding te verstrekken.

Deze opleiding moet niet alleen gevolgd worden door de werknemers van een aannemer, maar ook door de werkgevers die zelf een beroepsactiviteit op de bouwplaats uitoefenen en door de zelfstandigen. Het KB verwijst daarnaast naar een minimumkader van deze opleiding, maar het staat de sectoren

vrij om de inhoud en de nadere regels van de basisveiligheidsopleiding bij een cao te bepalen.

De wetgeving over de basisveiligheidsopleiding treedt in werking op 15 april 2023. Toch wordt er voorzien in een trapsgewijs uitrollen van de basisveiligheidsopleiding en prioriteit gegeven aan de personen die nog nooit gewerkt hebben op een TMB.

Een tweede deel van dit KB heeft tot doel de communicatie op de bouwplaats te verbeteren en is voornamelijk gericht aan de betrokkenen die de landstalen niet (voldoende) machtig zijn. Hiertoe moet het veiligheids- en gezondheidsplan een aantal regels bevatten met betrekking tot de verbale en non-verbale communicatie op de bouwplaats, waaronder praktische afspraken over de communicatie en verstaanbaarheid wanneer deze personen zich in een meertalige omgeving bevinden en de landstalen niet (voldoende) machtig zijn.

anna.makhova@abvv.be

De Federal Learning Account : advies van de sociale partners in de NAR en de CRB

Om in te spelen op het Europese programma voor de ontwikkeling van vaardigheden zal de overheid onder meer een begin maken met de ontwikkeling van een nationaal digitaal portaal, de individual learning account (ILA).

Het ILA-platform wordt een individuele rekening voor alle burgers (werknemers, zelfstandigen, werknemers in de openbare sector en in het verenigingsleven, stagiairs, studenten en werkzoekenden).

De eerste stap in de ontwikkeling van dit nationale digitale portaal wordt gezet door minister Dermagne, die een wetsvoorstel heeft ingediend om een Federal Learning Account (FLA) te creëren.

Het gaat om een digitale toepassing die het mogelijk moet maken de gegevens bij te houden en informatie te verstrekken over de rechten van de werknemer op het vlak van individuele en sectorale opleidingsrechten (5 dagen per werknemer vanaf 2024; rechten voorzien in de cao's). Deze toepassing zal toegankelijk zijn via mycareer.be

Het unanieme advies, met uitzondering van de verzekering van de registratieplicht voor werkgevers (sancties), is beschikbaar op de website van de NAR en van de CRB. De sociale partners dringen aan op eerbiediging van de bescherming van persoonsgegevens. De registratietermijnen zullen zes maanden bedragen voor de eerste registratie en daarna moeten de gegevens om de drie maanden bijgewerkt worden.

Een actieplan voor de tewerkstelling van werknemers uit derde landen

De NAR sprak zich gunstig uit over het ontwerpplan naar aanleiding van de conferentie 'Werkgelegenheid 2022'. Deze conferentie, gewijd aan de tewerkstelling van werknemers van buiten de Europese Unie, had tot doel bij te dragen tot een werkgelegenheidsgraad van 80% tegen 2030. Het ontwerpplan bevat verschillende bevindingen en concrete voorstellen om een inclusieve arbeidsmarkt te bevorderen. Voor de NAR rechtvaardigen de huidige spanningen op de arbeidsmarkt (met name voor knelpuntberoepen) de bevordering van de toegang tot de arbeidsmarkt voor alle personen die legaal op het grondgebied verblijven. Voor de groepen die het verst van de arbeidsmarkt verwijderd zijn, moet een gericht beleid worden gevoerd om ze te integreren. Illegale arbeid en de misbruiken ervan, waarvoor migranten bijzonder kwetsbaar zijn, moeten bestreden worden. Een geïntegreerde aanpak is nodig om ervoor te zorgen dat de sociale rechten van werknemers van buitenlandse origine volledig geëerbiedigd worden. Die aanpak moet gelinkt worden aan instrumenten ter bestrijding van discriminatie en sociale dumping, en aan een beleid ten gunste van de diversiteit. De NAR benadrukt meer bepaald dat het actieplan de genderdimensie op transversale wijze moet aanpakken, gezien de bijzondere kwetsbaarheid van vrouwen van niet-EU-oorsprong.

■ SOCIAAL BELEID

Inschakelingsuitkeringen: de bijzondere situatie van de sociaal begunstigde is niet relevant

Mevrouw N., geboren op 26 juli 1994, behaalde op 23-jarige leeftijd een masterdiploma. Daarna volgde een jaar aggregaat met het oog op het onderwijs. Zij heeft haar studie op 30 juni 2018 afgerond en schreef zich op 16 juli 2018 (kort voor haar 24e verjaardag) in als werkzoekende. Op 29 juli 2019, op 24-jarige leeftijd, is zij begonnen met haar stage, waarbij zij twee positieve beoordelingen voor haar werkzoekinspanningen heeft gekregen.

Een jaar later (op 26 juli 2019 is ze 25 jaar), op 5 augustus 2019, vraagt zij inschakelingsuitkeringen vanaf 29 juli 2019 aan. Enkele dagen later, op 8 augustus 2019, weigert de RVA de aanvraag voor een inschakelingsuitkering in te willigen omdat de aanvraagster ouder is dan 25 jaar. Deze weigering is dus gebaseerd op artikel 36 van het KB van 25 november 1991.

Mevrouw N. betwist deze beslissing en stelt op 25 oktober 2019 beroep in bij de Arbeidsrechtbank van Waals-Brabant. De rechtbank hervormt de administratieve beslissing van de RVA in toepassing van de oude versie van artikel 36 van voormeld KB, omdat zij op het moment van de aanvraag niet ouder was dan 30 jaar (voorwaarde van de oude versie van het artikel). De RVA gaat tegen dit vonnis in beroep.

Het arbeidshof herinnert aan de nieuwe voorwaarden van artikel 36 die sinds 1 januari 2015 van toepassing zijn en ook aan die welke vóór deze wijziging van kracht waren. Wat de verlaging van de maximumleeftijd voor het indienen van een aanvraag van 30 naar 25 jaar betreft, onderzoekt het hof deze hervorming in het licht van de standstill-verplichting (die voortvloeit uit artikel 23 van de Grondwet), die verhindert dat een wetgeving het door de van toepassing zijnde norm geboden beschermingsniveau verlaagt zonder dat er redenen van algemeen belang zijn. Om deze verplichting te schenden, moeten twee zaken vastgesteld worden:

- een aanzienlijke of betekenisvolle achteruitgang van de sociale bescherming;
- nagaan of de achteruitgang gerechtvaardigd is om redenen van algemeen belang, of die passend en noodzakelijk is om deze doelstellingen te verwezenlijken, en of zij evenredig is.

Wat betreft het bestaan van een achteruitgang en het feit dat die aanzienlijk is, betwist de RVA dit niet en richt zich in plaats

daarvan op het gerechtvaardigde karakter van de maatregel. Volgens de RVA beantwoordt de maatregel in de eerste plaats aan een begrotingsdoelstelling en versterkt hij de arbeidsmarktparticipatie. Het hof erkent het algemeen belang van deze twee redenen. Daarentegen slaagt de RVA er voor geen van beide doelstellingen in te bewijzen dat de ingevoerde maatregel passend en noodzakelijk is, zodat het hof van oordeel is dat de RVA geen aanvaardbare rechtvaardiging geeft voor de aanzienlijke verlaging.

Ten slotte betoogt de RVA dat de nieuwe versie van artikel 36 al meer dan drie jaar van kracht was toen mevrouw N. haar uitkeringsaanvraag indiende, en dat zij dus geen persoonlijke vermindering van haar rechten had ondervonden. Op dit punt is het arrest bijzonder interessant: het hof herinnert aan de vaststelling dat het nieuwe artikel 36 niet in overeenstemming is met artikel 23 van de Grondwet en bepaalt dat het tijdsverloop sinds de inwerkingtreding het niet mogelijk maakt om op deze vaststelling van non-conformiteit terug te komen. Bijgevolg moeten de debatten niet heropend worden om mevrouw N. om meer informatie over haar persoonlijke situatie te verzoeken, aangezien het hof geconfronteerd wordt met een vraag van objectieve wettigheid waarbij de bijzondere situatie van de belanghebbende niet in aanmerking mag worden genomen.

Het arrest kan worden geraadpleegd via de volgende link: https://www.terralaboris.be/IMG/pdf/ctb_2022_11_15_2020_ab_215.pdf

hugues.ghenne@fgtb.be

■ SOCIALE OMBUDS

ABVV-studienamiddag op 31 mei 2023

“De bescherming van klokkenluiders: overzicht van een nieuwe regeling”

Eind 2022 heeft het Parlement twee wetten goedgekeurd die de Klokkenluidersrichtlijn hebben omgezet voor de publieke en voor de private sector. Ook op deelstatelijk niveau werden de overeenkomstige maatregelen genomen volgens de bevoegdheidsverdeling.

De nieuwe regeling verplicht ondernemingen met meer dan 50 werknemers om een procedure, een meldkanaal en een opvolging in te richten waarmee werknemers (of andere categorieën van melders) bepaalde inbreuken op het recht van de Europese Unie in een werkgerelateerde context kunnen melden en daarnaast een beschermingsregime genieten.

De inbreuken op de nieuwe wetten worden strafrechtelijk beteugeld en kunnen leiden tot zware sancties. Ok het niet-oprichten van een intern meldingskanaal wordt hierbij geïmagineerd.

Op 31 mei 2023 (in de namiddag) organiseren we een interne vorming over de nieuwe klokkenluidersregelgeving om onze delegees wegwijs te maken in dit nieuwe en belangrijke systeem voor de werknemers.

We voorzien totaal 3 uren van 13u00 tot 16u00:

13u00- 13u05: Welkomstwoord (Federaal secretaris van het Federaal ABVV)

13u05- 13u45: Klokkenluiders: de nieuwe wet is sinds 15 februari 2023 in werking, wat brengt dat met zich mee? (Studiedienst van het Federaal ABVV)

13u45- 14u05: Vragensessie

14u05-14u30: Koffiebreak

14u30-15u00: Overzicht van de regelgeving over de overheidssector (spreker te bevestigen)

15u00-15u30: Tussenkoms van het Federaal Instituut voor de rechten van de mens

15u30-15u50: Vragensessie

15u50-16u00: Het slotwoord (Federaal secretaris van het Federaal ABVV)

Inschrijving gebeurt **digitaal** via de volgende link: <https://forms.office.com/e/hM4Fze3daT>
Gelieve je in te schrijven tegen **uiterlijk 29 mei 2023 17u00**.

anna.makhova@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Hervorming van de alternerende opleiding van de middenstand

De hervorming van de alternerende opleiding is zowel in Wallonië als in Brussel een van de belangrijke werven aan het einde van deze legislatuur.

Hoewel in mei 2022 een gezamenlijke nota goedgekeurd werd door de 4 bevoegde verantwoordelijken in Brussel en Wallonië, met als doel “het kwalificerend onderwijs en de beroepsopleiding te versterken”, heeft Brussels minister voor Franstalig Onderwijs Bernard Clerfayt besloten niet te wachten op de voortzetting van de communautaire besprekingen en reeds over te gaan tot een hervorming van het Brusselse luik van het alternerend stelsel, d.w.z. de opleiding van de middenstand.

Aan de sociale gesprekspartners is een orientatienota ter raadpleging voorgelegd.

De hervorming is erop gericht het partnerschap tussen het opleidingscentrum (vzw EFP) en de bevoegde overheidsdienst (SFPME) te versterken, en de aan elk van hen toegewezen taken te verduidelijken, waarbij het opleidingsaanbod beter moet worden afgestemd op de noden van de sector. Voor

het Brussels ABVV blijft de integratie van de SFPME in Bruxelles Formation – voorzien in het meerderheidsakkoord van de COCOF – een essentieel element om de alternerende opleiding van de middenstand eindelijk te laten opnemen in het paritair beheer.

Een belangrijk onderdeel is gewijd aan stages en de verschillende actoren die daarbij betrokken zijn: lerenden, opleiders, begeleiders, met als doel de financiële stimulansen en de pedagogische omkadering van stages te verbeteren.

Een van de gevoelige punten, ten slotte, betreft de afgifte van het attest van hoger secundair onderwijs (‘CESS, Certificat d’Etude Secondaire Supérieure’) door de middenstand, waarbij het door het onderwijs afgegeven attest en het door het EFP/SFPME afgegeven attest voor iedereen gelijk moet blijven en dezelfde intrinsieke kwaliteit en dezelfde rechtsgevolgen moet hebben, zowel wat betreft de barema’s als wat betreft de garantie van toegang zonder voorwaarden tot het hoger onderwijs.

fabian.meulenyser@abvv.be

Alternerend leren in het BHG

Er worden in Brussel alternerend leren en alternerende opleidingen in het Frans georganiseerd, voornamelijk door:

- De 5 opleidingscentra voor alternerend leren (CEFA – ‘Centres d’éducation et de formation en alternance’), die gesubsidieerd worden door de Federatie Wallonië-Brussel. Zij organiseren alternerend leren voor 15 – 25-jarigen.
- De EFP (‘Espace Formation PME’), een privaatrechtelijke vzw die wordt beheerd door de federaties van de middenstand. De Dienst Opleiding KMO van de Franse Gemeenschapscommissie financiert en omkadert hun activiteiten, waaronder leeropleidingen voor jongeren vanaf 15 jaar en een opleiding in bedrijfsbeheer vanaf 18 jaar.

Nieuwe blog: Let's talk about subsidies

Er is iets grondig mis in het publieke debat over subsidies, zoals dat vandaag wordt gevoerd. Wat in essentie middelen zijn om maatschappelijke doelstellingen te helpen realiseren, krijgt steeds vaker een kwalijke geur. In plaats van te praten over die doelstellingen, gaat het bij een aantal beleidsmakers plots over afhankelijkheid van subsidies, soms zelfs over misbruik of zelfbediening. Die verschuiving dient een agenda. Want door de focus te verleggen naar de middelen, verdwijnt ook het doel uit het zicht. De subsidies staan onder vuur, maar daardoor ook de maatschappelijke meerwaarde.

De volledige analyse lees je op [abvv-experten.be](https://abvv-experten.be/geld/lets-talk-about-subsidies/) (<https://abvv-experten.be/geld/lets-talk-about-subsidies/>)

ECHO REGIO VLAANDEREN

Hoe private ontwikkelaars de sociale huisvesting overnemen

180.000 gezinnen staan vandaag in Vlaanderen op de wachtlijst voor een sociale woning en dat zijn er 30.000 meer dan aan het begin van de legislatuur. Er moeten dringend veel meer sociale woningen bijgebouwd worden. Met 7% aan publieke huisvesting scoort Vlaanderen sowieso laag in Europees perspectief. De klok tikt, maar de aanbouw gaat deze legislatuur nog trager dan de voorgaande jaren. De minister kijkt naar de private huurmarkt om het probleem op te lossen.

De Vlaamse minister van Wonen Diependaele slaagt er niet in zijn budget voor de bouw en renovatie van sociale woningen jaarlijks op te gebruiken. In 2021 groeide het woningbestand van de sociale huisvestingsmaatschappijen netto maar met 668 woningen aan. Zo'n 1,1 miljard euro van de beschikbare 1,77 miljard euro aan overheidsmiddelen werd niet gebruikt. In 2022 werd er zelfs maar 685 miljoen euro van de 2 miljard euro effectief geïnvesteerd in sociale woningbouw.

De minister legt de verantwoordelijkheid bij de woonmaatschappijen. De fusieoperatie in de sector zou de reden zijn dat een groot deel van het budget niet werd opgebruikt. Maar dit was een beslissing van de minister zelf. Vanaf 30 juni 2023 zal er in elk van de 42 werkingsgebieden nog maar één woonmaatschappij erkend worden. De woonmaatschappijen zijn terughoudend om te investeren in plaatsen waar ze nog niet zeker van zijn of ze er actief blijven. Dat is natuurlijk maar een deel van het verhaal. Lokaal spelen ook andere redenen: politieke prioriteiten van een lokaal bestuur, problemen met de grondaankoop, het zoeken naar financiering, ... Vooral in de aanloopfase loopt het mis.

Geen sociale objectieven

Complexe bouwprojecten vragen veel tijd en er is vaak niet één zaligmakende oplossing. Maar de Vlaamse regering heeft wel instrumenten in handen die de sociale woningbouw lokaal aanmoedigen. Ze gebruikt ze echter niet. Zo haalt 40% van de gemeenten het bindend sociaal objectief van 9% sociale woningen niet en worden daarvoor ook niet gesanctioneerd. Anderzijds krijgen de gemeenten die meer dan 15% sociale woningbouw hebben zelfs geen financiering meer voor nieuwe projecten.

De Vlaamse regering weigert om verantwoordelijkheden op te nemen en schuift alles door naar de lokale besturen. Het resoluut weigeren om de sociale last opnieuw in de Vlaamse wetgeving te schrijven, is daar een

goed voorbeeld van. Elke gemeente zou in ruil voor steunmaatregelen vanuit de Vlaamse overheid verplicht kunnen worden om bij vastgoedprojecten van een zekere grootte een aandeel vrij te houden voor sociale woningen. Vandaag doen sommige gemeenten dit op eigen initiatief met succes, maar het is pure willekeur.

Wel meer private huurmarkt

De Vlaamse regering gelooft nog steeds dat de vrije markt de wooncrisis zal oplossen, ondanks de vele tegenvoorbeelden in binnen- en buitenland. In plaats van sociale objectieven vast te leggen, heeft zij besloten om een nieuw project uit te werken voor geconventioneerde verhuur. In ruil voor royale subsidies worden private ontwikkelaars en woonmaatschappijen aangemoedigd om een betaalbaar aanbod aan huurwoningen te verhuren op private markt aan 15% onder de marktwaarde. Een systeem volledig gesubsidieerd met geld dat bestemd is voor de klassieke sociale woningbouw.

Het idee van geconventioneerde verhuren is niet nieuw, maar minister Diependaele geeft er een volledige andere invulling aan. Waar in Duitsland de gesubsidieerde huurwoningen onder de marktprijs moeten verhuurd worden aan inkomenszwakke huurders, heeft de Vlaamse minister het over gemengde projecten. 1/3e sociale huurwoningen, 1/3e geconventioneerde huurwoningen en 1/3e huurwoningen op de vrije markt. Met de huidige inkomensgrenzen maakt 85% van de huidige private huurders aanspraak op de huurwoningen. De huurprijzen van geconventioneerde woningen kunnen oplopen tot 900 à 1000 euro. Dat is meer dan de gemiddelde huurprijzen vandaag en veel te hoog voor de kwetsbare huurders. Bovendien is het een duur systeem met grote voordelen voor de private ontwikkelaars. Zij halen er immers altijd een rendement uit van 15% en na 27 jaar valt de verplichting om sociaal te verhuren weg. Of het initiatief een groot structureel aanbod aan sociale huisvesting zal creëren valt sterk te betwijfelen, maar de privatisering van de sociale huisvesting is hiermee wel ingezet.

Onze ABVV-eis om te komen tot een verdubbeling van het aantal sociale woningen op 10 jaar tijd, lijkt verderaf dan ooit tevoren.

elisabeth.geenen@vlaamsabvv.be

Waalse herstelplan: de sociale, economische en milieukwesties op elkaar afstemmen

Op 5 april werd in Namen de stand van zaken van het Waalse herstelplan aan de pers voorgesteld. Dit was voor Jean-François Tamellini een gelegenheid om de bijdragen van de sociale gesprekspartners en de prioriteiten van het Waalse ABVV te belichten.

De CESEW (Economische, sociale en milieuraad van Wallonië) opnieuw centraal stellen

Terwijl de eerste projecten werden bepaald door particuliere adviesbureaus, is de Economische, Sociale en Milieuraad van Wallonië erin geslaagd de sociale gesprekspartners en hun kennis van het terrein centraal te stellen. Zo konden zij deelnemen aan het opzetten van structurerende projecten voor de Waalse economie, voor een budget van 2,5 miljard euro op een totaal van 7,6 miljard euro, door voorrang te geven aan governance, overheidsopdrachten en de versnelling van administratieve procedures.

De werkgelegenheidsgraad is essentieel. Maar niet zomaar om het even welke werkgelegenheid!

Voor het Waalse ABVV is de strijd tegen precariteit een even dringende en fundamentele kwestie als de energiebevoorradingszekerheid.

Om een opleiding te volgen en een baan te zoeken, is er ook een toekomstbeeld nodig. Daartoe moeten we afstappen van de uitsluitingslogica en ons richten op een duurzaam en kwaliteitsvol werkgelegenheidsbeleid, op projecten die de economische ontwikkeling en het sociale en ecologische welzijn bevorderen.

Een voorbeeld? Coup de Boost.

Het project Coup de Boost, een initiatief van het Waalse ABVV, richt zich tot de NEET-jongeren (Not in Employment, Education or Training): jongeren die geen werk hebben, geen opleiding volgen, en geen onderwijs volgen. Jongeren die van kindsbeen af te horen hebben gekregen dat ze geen toekomst hebben ... Jongeren die door sommigen verweten worden dat ze bijstandstrekkers, luiaards, of parasieten zijn.

Een jaar na afloop van het Coup de Boost-programma heeft echter 70% van die categorie de weg naar werk en opleiding gevonden. Vandaag geniet dit project steun in het kader van het herstelplan. Of hoe je precariteit, uitsluiting en ongelijkheid kunt bestrijden via

positieve omkadering, gebaseerd op een vrijwillige aanpak die de aspiraties en projecten van jongeren respecteert.

Concrete projecten

Het herstelplan lijkt misschien nog abstract, maar de projecten ervan zijn zeer concreet. Het gaat erom te reageren op de sociale noodsituatie, en tegelijkertijd de economische ontwikkeling te waarborgen en de ecologische eisen in acht te nemen.

Zo wordt Waals hout al te vaak naar Azië gevlogen om daar tot afgewerkte producten te worden verwerkt, die vervolgens teruggevoerd worden om in Europa verkocht te worden. Dit is een economische en ecologische miskleun die het herstelplan wil doorbreken door de houtindustrie hier te ontwikkelen - wat ook veel banen zou opleveren.

Een ander veelbelovend project is het creëren van 3.000 kinderopvangplaatsen in kinderdagverblijven; dit project zal veel banen opleveren, zal ouders en gezinnen ondersteunen, de toegang tot werkgelegenheid en opleiding bevorderen, en sociale en genderongelijkheden verminderen.

Circulaire economie, waterstofindustrie, renovatie en isolatie van gebouwen, overheidsopdrachten ... Het herstelplan bestaat uit 42 projecten die concreet worden uitgevoerd in verschillende activiteitensectoren.

Een herstelplan dat opvolging en navolging verdient

Het Waals ABVV zal de verschillende projecten op de voet blijven volgen, zodat de strijd tegen de armoede, het scheppen van duurzame en kwaliteitsvolle banen, de economische ontwikkeling en het behoud van het leefmilieu centraal blijven staan. Een concrete, duurzame en positieve verandering van de levenskwaliteit in Wallonië.

Hoe meer Walen een kwaliteitsvolle job hebben, hoe meer de federale solidariteitsfondsen gespijst zullen worden. De verschillen tussen de gewesten verkleinen is immers de beste manier om nationalistische beleidslijnen tegen te gaan en fascistische retoriek het zwijgen op te leggen.

communication@fgtb-wallonne.be

Ons economisch model is onhoudbaar

Op 17 maart 2023 publiceerden 46 economen in de krant l'Echo een alarmerende tekst over de toestand van de overheidsfinanciën waarbij zij een oproep deden voor een nieuwe bezuinigingsronde.

Als antwoord hierop en op initiatief van het Waalse ABVV, ondertekenden 51 economen en academici gezamenlijk een vrije tribune met een overduidelijke titel: Niet onze overheidsfinanciën zijn onhoudbaar, maar wel het huidige economische model.

De ondertekenaars hekelen het failliet van de financiële wereld en de rol van speculatie in de inflatie en de bezuinigingsplannen die aan de bevolking worden opgelegd. Ze roepen op tot krachtige maatregelen die de problemen bij de wortel kunnen aanpakken en het model radicaal kunnen veranderen: belastinghervorming, maatregelen tegen speculatie en oorlogspoliteers, collectieve arbeidstijdverkorting, bijdrage van de banksector aan de vermindering van de overheidsschuld ...

Deze tekst werd op 29 maart gepubliceerd op de pagina's en op de website van l'Echo.

De vrije tribune is ook beschikbaar op de website van het Waals ABVV: <https://fgtb-wallonne.be/actualites/notre-modele-economique-est-insoutenable/>

Gerechtigheid voor Dibett Quintana

Bij de afsluiting van het congres van de Algemene Centrale (AC) op 25 maart 2023 getuigde Dibett Quintana over haar leven als vakbondsvrouw in Colombia. Ze werd lange tijd lastiggevallen vanwege haar vakbondactiviteiten en omdat ze die niet stopte, werd ze in 2016 door drie leden van de bewakingsdienst van ECOPETROL brutaal in elkaar geslagen. Het proces heeft nooit plaatsgevonden ondanks alle voorgelegde bewijzen. Op 13 februari 2019 hebben drie paramilitairen haar ontvoerd, gemarteld en verkracht. Na doodsb bedreigingen aan het adres van haar kinderen is zij met haar familie in ballingschap naar Chili vertrokken.

Dibett Quintana werd lid van de Union Sindical Obrera (USO) van zodra ze in de olie-industrie ging werken, en ziet zichzelf als 'een product van vakbondssamenwerking'. Ze volgde de vakbondsopleidingen in het kader van het door de AC gesteunde en door het ISVI beheerde project (Instituut voor Internationale Vakbondssamenwerking van het ABVV).

Zij vraagt ons haar te steunen: zij eist gerechtigheid voor de wrede en brutale aanval waarvan zij het slachtoffer was, zij eist dat het proces plaatsvindt in Bogotá en niet in Aguachica, de plaats van de aanval en het bolwerk van de paramilitairen.

Het ABVV, de AC en het ISVI stuurden de Colombiaanse autoriteiten een brief ter ondersteuning van Dibett Quintana. Help haar, onderteken de online petitie <https://chnq.it/gX82fNMv54> ! Zeg het door, geef de petitie door!

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

3de statutair congres van SNIME

Het *Syndicat National des Industries Métallurgiques et Electromécaniques* (SNIME), de Marokkaanse metaalvakbond, aangesloten bij het CDT, is sedert 2022 de partner van het MWB. Dit samenwerkingsproject kadert binnen het Programma 'Waardig Werk' van het ISVI, voor 80% gefinancierd door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking. Het project richt zich naar de werknemers en werkneemsters van de automobiel- en luchtvaartindustrie. De bedoeling is de vakbond representatiever te maken door meer leden te werven, niet in het minst vrouwelijke leden en jongeren. Verder wil het project de vakbond versterken in haar capaciteit om cao's te onderhandelen en te wegen op het debat over Just Transition.

De keuze van het MWB om met SNIME in zee te gaan, was ingegeven door de sterke economische maar ook culturele banden tussen de militanten van beide vakbonden. Dit zorgde er ook voor dat van bij de start een hele sterke betrokkenheid bestaat, niet alleen van de politieke leiding, maar ook van de militanten. Een delegatie van 10 Marokkaanse militanten nam deel aan het Statutair Congres van het MWB in November 2022.

In februari 2023 organiseerde het nog relatieve jonge SNIME op haar beurt haar 3de Statutair Congres in Casablanca. Het MWB was op uitnodiging van haar Marokkaanse partner met een ruime delegatie aanwezig.

De twee subsectoren zijn nog steeds groeiend en dit in een technologisch snel evoluerende context. Het was dan ook niet onbelangrijk om vast te stellen dat dit congres zich kenmerkte door de diversiteit bij de honderdtwintig deelnemers. Heel opvallend was de ruime vertegenwoordiging van jonge militanten, maar ook vrouwen. Dit is geen toeval. Het SNIME voert een actieve politiek om deze twee groepen te organiseren maar ook hun plek te geven in de structuren en beslissingsorganen. Ze acht dit noodzakelijk om de vakbond te doen groeien, sterker te worden, en representatief te zijn voor alle werknemers en – werkneemsters in beide sub-sectoren.

elise.craeghs@ifsi-isvi.be